

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoE/86/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8515201778
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8515201778.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovéj a členiek senátu JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a JUDr. Jany Burešovej v exekučnej veci oprávneného Rapid life životná poisťovňa, a.s., Garbiarska 2, Košice, IČO: 31 690 904, proti povinnej B. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, o vymoženie 41,16 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 3Er 208/2015 - 20 zo dňa 30.07.2015 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „exekučný súd“) napadnutým uznesením zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

V odôvodnení uviedol, že oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozsudku vydaného Arbitrážnym súdom Košice sp. zn. 2C 2957/2012 zo dňa 19.01.2012. Právny vzťah medzi oprávneným a povinnou vznikol na základe poistnej zmluvy zo dňa 02.10.2007. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že predmetná poistná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou uzavretou medzi dodávateľom a spotrebiteľom podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom jej obsah bol pre spotrebiteľa vopred pripravený. Rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu bola zakotvená v časti XV. Všeobecných poistných podmienok v spojení s bodom 2 Osobitných zmluvných dojednaní č. 01/2007 k poistnej zmluve. Rozhodcovskú doložku, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu vec prejednať a rozhodnúť, súd posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

2. V zákonom stanovenej lehote podal proti uzneseniu odvolanie oprávnený. Uviedol, že súdy v exekučnom konaní nepreskúmajú vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizujú svoje oprávnenie vyplývajúce z § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Exekučný súd neprípustne prekročil rozsah svojej preskúmvacej právomoci, keď si nad rámec zákona z vlastnej iniciatívy zaobstaral a vykonal ďalšie listinné dôkazy, a to bez účasti oprávneného. Tieto vykonané dôkazy hodnotil a na ich základe sformuloval skutkový a právny záver, pričom neumožnil oprávnenému sa k týmto skutkovým zisteniam vyjadriť, čím oprávnenému odňal možnosť konať pred súdom. Namietal, že vec nesprávne posúdil, keď vyslovil, že rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a je neplatnou, rovnako, ak tvrdí, že rozhodcovská doložka nebola individuálne vyjednaná. Poukázal na to, že predložil dôkaz - záznam o požiadavkách a potrebách klienta, na základe ktorého preukázal individuálnosť dojednania rozhodcovskej doložky. Ďalej namietal to, že vyšší súdny úradník, ktorý vydal predmetné uznesenie, prekročil svoje právomoci stanovené zákonom č. 385/2000 Z. z., čím porušil

Ústavu Slovenskej republiky. Poukázal na to, že rozhodnutie je nepreskúmateľné. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

4. Podľa ust. § 53 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy (t.j. k 02.10.2007), spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

5. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom exekučného súdu, že predmetná poisťná zmluva uzavretá medzi oprávneným v pozícii dodávateľa a povinnou v pozícii spotrebiteľa je zmluvou spotrebiteľskou, teda že medzi nimi bol na jej základe založený spotrebiteľský vzťah.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu rozhodcovská doložka vo veci nebola uzavretá platne z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a svojím obsahom a dôsledkami má za následok nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinnej. Z poisťnej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom zmluvy, keďže sa v nej výslovne uvádzalo, že jej súčasťou sú všeobecné poisťné podmienky v podobe predtlačeneho formulára, a teda aj rozhodcovská doložka obsiahnutá v XV. časti týchto podmienok. Na tomto fakte nič nemení skutočnosť, že v deň podpisu zmluvy podpísali zmluvné strany (ako pokračovanie pretlačeného formulára poisťných podmienok) aj ďalšie zmluvné dojednania odkazujúce na tú istú rozhodcovskú doložku uvedenú v poisťných podmienkach.

6. Odvolací súd poukazuje na to, že ak má byť rozhodcovská zmluva, resp. rozhodcovská doložka právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo konkrétna voľba znamená (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6M Cdo 9/2012 zo dňa 16.01.2013). Kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú rozhodcovskú doložku je nepochybne forma uzavretej poisťnej zmluvy a rozhodcovskej doložky - typová zmluva s rozhodcovskou doložkou ako neoddeliteľnou súčasťou všeobecných poisťných podmienok, a jej predloženie povinnej bez možnosti zmeny jej obsahu, či výberu konkrétneho rozhodcovského súdu. Je zrejmé, že zmluvná podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ tak nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že je vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, pričom povinná v pozícii spotrebiteľa nemala možnosť a vôľu si rozhodcovskú doložku dojednať individuálne a s primeranou starostlivosťou zvážiť dôsledky tohto úkonu. To je prípad typových zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis, pričom majú vyvolať dojem, že si ich prvotne vyžiadal spotrebiteľ. Zmluvné dojednanie, ktoré spotrebiteľom nie je individuálne vyjednané, je bezpochyby neprijateľnou podmienkou, ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, pričom rozhodcovská doložka uzavretá v takejto podobe je zároveň v rozpore s ústavným právom osoby na súdnu ochranu. Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať ako nekalú.

Možno preto konštatovať, že pre vykonanie exekúcie vo veci chýba základný predpoklad, právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Pre konečné rozhodnutie odvolacieho súdu v predmetnej veci má zásadný význam skutočnosť, že rozhodcovská doložka upravená v XV. časti všeobecných poisťných podmienok v spojení s bodom 2/ Osobitných zmluvných dojednaní k poisťnej zmluve nebola platne uzavretá, a teda ako taká nebola spôsobilá založiť právomoc rozhodcovského súdu. Platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky je základnou a nevyhnutnou podmienkou, bez ktorej nie je daná

právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať. Rozhodcovský rozsudok predložený oprávneným ako exekučný titul je tak vydaný orgánom, ktorému nebola platne zverená právomoc vo veci konať a rozhodnúť. Takýto rozsudok nie je platným právnym úkonom a nemôže byť považovaný za rozhodnutie, ktoré je spôsobilým podkladom pre nariadenie exekúcie. Na túto skutočnosť musí exekučný súd prihliadať v každom štádiu exekučného konania. Práva oprávneného v tomto prípade, vzhľadom na prelomenie zásady *res iudicatae* vo vzťahu k možnosti vymôcť pohľadávku voči povinnej, nie sú dotknuté.

7. K námietke oprávneného, že v konaní došlo k procesnej vade spočívajúcej v odňatí možnosti konať pred súdom a to tým, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania a znemožnil tým oprávnenému vyjadriť sa k vykonaným dôkazom odvolací súd uvádza, že exekučný súd je pred rozhodovaním o vydaní poverenia v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku povinný dôsledne preskúmať žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a predložený exekučný titul. Z tohto ustanovenia vyplýva pre exekučný súd povinnosť skúmať súlad týchto listín so zákonom. Exekučný súd teda neskúma vecnú správnosť vydaného rozhodcovského rozsudku, ale jeho súlad so zákonom. Súd na tento účel nevykonáva dokazovanie ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v § 188 Civilného sporového poriadku, keďže zákon umožňuje posudzovať rozhodujúce skutočnosti na základe písomných dokladov predložených oprávneným. Dokazovanie v tomto štádiu exekučného konania neprichádza do úvahy aj z dôvodu, aby nedošlo k zmareniu účelu exekúcie, o ktorej sa má povinná osoba dozvedieť až dorúčením upovedomenia o začatí exekúcie. Pri existencii rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu v spotrebiteľských veciach exekučný súd skúma, či rozhodcovskému orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, bola daná právomoc vo veci konať a či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. V prípade zistenia nedostatku v tomto smere, t.j. pri zistení neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky, je namieste konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť takéhoto exekučného titulu. Toto spolu s princípom dôslednej ochrany práv spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu dáva podklad pre takýto postup exekučného súdu, ktorý mal za následok neudelenie poverenia. Podľa názoru odvolacieho súdu námietka odňatia možnosti konať pred súdom bola neopodstatnená, lebo namietaným postupom súdu prvej inštancie nebola znemožnená realizácia procesných práv oprávneného. Práva oprávneného neboli porušené a postupom súdu mu nebola odňatá možnosť konať pred súdom. Oprávnený využil svoje právo podať proti rozhodnutiu súdu odvolanie, čím tak vyjadril svoje námietky a nesúhlas so skutkovými zisteniami a právnym záverom súdu prvej inštancie, ku ktorým súd dospel z predložených listinných dôkazov. Podanie odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie tak možno bezpochyby považovať za zhojenie namietaného porušenia práva oprávneného vyjadriť sa vo veci (pozri nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 38/2013 zo dňa 24.10.2013).

8. Nedôvodná je aj odvolacia námietka spochybňujúca zákonnosť rozhodnutia vydaného vyšším súdnym úradníkom, keďže § 5 zákona č. 549/2003 Z.z. o súdnych úradníkoch umožňuje vyššiemu súdnemu úradníkovi konať a rozhodovať na základe poverenia sudcu v exekučnom konaní. Vyšší súdny úradník je oprávnený vydávať v exekučnom konaní poverenie na vykonanie exekúcie, t.j. koná podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, pričom tento postup zahŕňa skúmanie exekučného titulu a ostatných príslušných listín v rozsahu a spôsobom, ako bolo uvedené vyššie pre potreby náležitého rozhodnutia vo vzťahu k otázke možnosti vydania poverenia, alternatívne, zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia. Z uvedených skutočností je zrejmé, že odvolacie námietky oprávneného nie sú dôvodné a súd prvej inštancie postupoval správne, keď v súlade s postupom podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku preskúmal exekučný titul a následne žiadosť o udelenie poverenia súdnemu exekútorovi zamietol.

9. Judikatúra súdov, vrátane Európskeho súdu pre ľudské práva, nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na neplatnú rozhodcovskú doložku nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami, ktoré nemohli spôsobiť zmenu právneho posúdenia veci.

10. Z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd nepovažoval odvolanie oprávneného za dôvodné, a preto napadnuté uznesenie ako správne potvrdil v súlade s ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

11. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.